

OOTMARSUM

A large graphic element consisting of a blue oval ring containing twelve zodiac symbols in a clockwise arrangement starting from the top: Aries (♈), Taurus (♉), Gemini (♊), Cancer (♋), Leo (♌), Virgo (♍), Libra (♎), Scorpio (♏), Sagittarius (♐), Capricorn (♑), Aquarius (♒), and Pisces (♓). In the center of the ring, the text "KUNST IN STERRENBEELDEN" is written in bold, blue, uppercase letters. Two blue five-pointed stars are positioned at the bottom left and bottom right corners of the graphic.

**KUNST
IN
STERRENBEELDEN**

Ootmarsum bezit, op geografisch en astronomisch gebied, een wereldwijd uniek fenomeen. Dit is in drie punten te beschrijven:

1. De eerste bijzonderheid: twee belangrijke torens, die van het Oude Stadhuis en die van de RK Kerk, staan samen precies op de lijn, die óók door de beide geografische polen van de aarde gaat. Daarom staan beide torens juist op een meridiaan, ofwel dé meridiaan van Ootmarsum. Hiermee is de Ootmarsum-2000-Kalender ontworpen.
2. De tweede bijzonderheid: de afstand van deze beide torens komt precies overeen met de schaduwlengte van de kerktoeren (bol onder de haan) op het lentepunt, 20 maart, en op het herfstpunt, 23 september.
3. De derde bijzonderheid: de kerktoeren staat precies op het midden van dát deel van de meridiaan, dat ligt tussen de stadsgrens aan de noordzijde en de stadsgrens aan de zuidzijde. De basis voor Kunst In Sterrenbeelden!

Met een dergelijk uniek fenomeen wordt in de kunststad Ootmarsum natuurlijk iets gedaan: "Kunst In Sterrenbeelden" is geboren! Een jaarlijks wisselende (verkoop) beeldenroute met een bijzonder verhaal:

Astronomisch gezien lag het voor de hand de beide gelijke stukken van de meridiaan tussen de stadsgrenzen en de toren elk door zes te delen, omdat de kalender met het "hemelse uurwerk" samenhangt (zon, aarde, poolster) en de aardbaan om de zon óók het platform (ecliptica) is waarop de planeten zich bewegen. In relatie tot de hemelse dierenriem is ook de Ootmarsumse dierenriem een breedte gegeven die rekenkundig daarmee overeenkomt. Zo zijn de 12 dierenriemvakken ontstaan, waarin of in de nabijheid hiervan de kunstwerken zijn geplaatst. De route vindt u op de centrale pagina's.

Ootmarsum hat, geografisch und astronomisch, weltweit ein einzigartiges Phänomen. Es wird in drei Punkten erklärt:

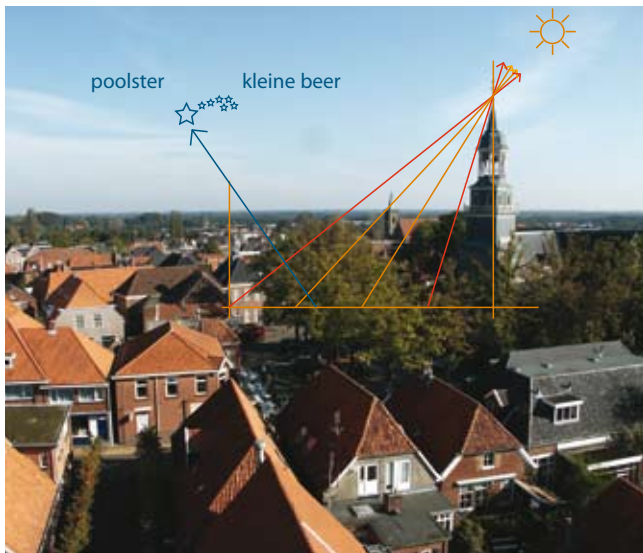
1. Die erste Besonderheit: die zwei imposanten Türme, von dem Alten Rathaus und von der Katholischen Kirche, stehen genau auf einer Linie, die auch die beiden geografischen Pole der Erde verbindet. Deshalb stehen beiden Türme genau auf dem Meridian, genannt der Meridian von Ootmarsum. Der Ootmarsumer-2000-Kalender wurde daraus entworfen.
2. Die zweite Besonderheit: der Abstand dieser Türme kommt genau überein mit der Schattenlänge von dem Kirchturm (die Kugel unter dem Hahn) der Frühlingspunkt am 20 März und der Herbstpunkt am 23 September.
3. Die dritte Besonderheit: der Kirchturm steht genau in der Mitte des Meridians ab der Stadtgrenze im Norden und der Stadtgrenze im Süden. Die Idee für Kunst in Sternbilder!

Aus so einem einzigartigen Phänomen wird in der Kunststadt Ootmarsum etwas Schönes gemacht: "Kunst in Sternbilder" ist entstanden. Ein Skulpturenweg mit jedem Jahr wechselnden (Verkauf) Skulpturen mit deren speziellen Geschichte: der Zusammenhang zwischen dem Kalender und der Himmlischen Uhr (Sonne, Erde, Polarstern) und der Bahn der Erde um die Sonne, worauf auch die Planeten sich bewegen, war es logisch aus astronomischer Sicht, die beide gleichen Teile von dem Meridian zwischen den Stadtgrenzen und dem Turm durch sechs zu teilen. So haben die Zwölf Tierkreiszeichen einen Standort bekommen. Rechnerisch stimmen die 12 Standorte für die Tierkreiszeichen überein mit den Himmlischen Tierkreis. An diesen Standorten oder in der Nähe sind die Skulpturen aufgestellt.

Ootmarsum-2000-Kalender

In 1993 is het Oude Stadhuis weer voorzien van een 17e eeuwse uurwerk, wijzerplaten, luidklokje en zonnewijzers. Het uurwerk dat afkomstig is uit het Fries Museum (Leeuwarden) is heden in eigendom van de Stichting Chronos Ootmarsum.

Het uurwerk is gerestaureerd door Bote Holman. Omdat H.M. Koningin Beatrix het officieel in werking stelde in augustus 1993, is het uurklokje "Beatrix Regina" genoemd en van deze tekst voorzien.

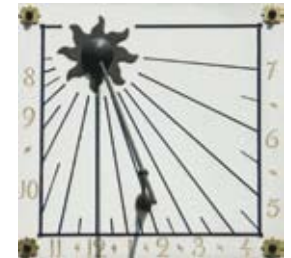

Ootmarsum-2000-Kalender

Bote Holman, de ontwerper van deze klok, ontwierp en realiseerde ook de zonnewijzers die op de oorspronkelijke plaats zijn aangebracht waar in vroegere tijden eveneens zonnewijzers zaten. Hij kwam daarbij tot de ontdekking dat het stadhuisstorentje en de toren van de RK Kerk op de meridiaan van Ootmarsum staan. Daarmee ontwierp hij de Ootmarsum-2000-Kalender en het project "Kunst In Sterrenbeelden"!

De bol van de kerktorens spits wijst met zijn schaduw om XII uur zonnentijd, de data aan per 10 dagen. Ook laat de schaduw van de bol dan zien in welk teken van de dierenriem de zon staat!

Op de meridiaan vlak bij het Oude Stadhuis ligt de plaat met de afbeelding van de Poolster. Kijkt u in de richting van het Oude Stadhuis ga dan twee stappen voorwaarts op de meridiaan en kijk precies over de top van de windwijzer, dan ziet u 's nachts bij heldere hemel de Poolster. De grote Beer laat dan zien hoe laat het is in de sterrentijd van Ootmarsum!

De dierenriem is een cirkelvormige band aan de hemel bestaande uit twaalf gelijke vakken van 30 graden lang en 16 graden breed. In elk vak zijn de vaste sterren die vanaf de aarde zijn te zien op zodanige wijze denkbeeldig met elkaar te groeperen, dat er een figuur in kan worden herkend. De meeste van deze figuren, tekens genoemd, zijn aan dieren toegeschreven. Daarom heet deze band de "dierenriem". Alle planeten, behalve Pluto, zijn te vinden in één van deze tekens. De astronomen gebruikten deze tekens als wegwijzers aan de hemel om aan te geven waar een planeet op een bepaald moment te vinden is. De dierenriem van Ootmarsum begint met het teken "steenbok" op 22 december. Daarom geeft een "menhir" van Bentheimer zandsteen dit beginpunt weer.

Steenbok

De steenbok is de begeleider van het jaar: het jaar begint en eindigt met dit aardeteken. De zandstenen sokkel is de verbinding met de aarde en daarop de krachtige, ijzersterke steenbok van RVS.

Kunstenaar:

Frank-Jürgen Goor, Nordhorn (D)

Beeldhouwen, schilderen en sculpturen. Inspiratiebronnen: het leven, de natuur en het materiaal waarmee gewerkt wordt. Meer werk en informatie: 06 15 00 74 62 / e-mail rosasa@planet.nl

Waterman

'Een foto is een spoor van een werkelijkheid die ergens ooit geweest is'

De waterman; een vrijheid zoekend mens op de grens van water en land. kleurenprintfolie van foto - 50x50cm - aangebracht op aluminium, gemonteerd op een ijzeren, met verf bedekte sokkel 50x50x27cm.

Kunstenaar:

Tjabele Heier (1955, Dordrecht). Opleiding aan de Kon. Akademie voor Kunst & Vormgeving te 's-Hertogenbosch (1979) en Akademie voor Kunst & Industrie te Enschede (1983). Doceert fotografie aan ROC van Twente [Beeld&Media] en AKI [Deeltijd]. Maakt vrije- en gebonden fotografie, oa voor Universiteit Twente |Studium Generale.

Woont en werkt in Enschede. Meer werk en info: Mobiel 0610369572 / e-mail tjabeleheier@home.nl

Vissen

Het water is het element van de vissen. Als het water beweegt, beweegt ook de vis. Het beeld van de vissen is het laatste beeld van de dierenriem en één en al beweeglijkheid.

Kunstenaar:

Adrie Arendsman. Opleiding AKI Enschede. Al haar werken lijken "jeugd" en "zelfportret" als thema te hebben. De verwondering staat centraal. Altijd op zoek naar het wezen van zichzelf en de wereld om haar heen. Wanneer zij met haar werk bezig is "voelt zij zich als een vis in het water".

Dit dierenriem teken zou "zelfportret" als thema kunnen hebben. Kunnen hebben, omdat er natuurlijk meerdere ideeën aan ten grondslag liggen die de kijker zelf in het werk kan ontdekken.

Meer werk en info:
Atelier Minkmaatstraat
15a, 7514 EA Enschede.
Tel.: 06 – 50288813.

Ram

De Ram is mijn eigen sterrenbeeld. Veel eigenschappen die men aan de Ram toeschrijft zijn wel toepasbaar op mij, en hebben mij gevormd tot wat ik nu ben. Vooral de passie, het doorzettingsvermogen, het vechten in en om je leven, de gedrevenheid zijn erg belangrijk geweest de laatste jaren voor mij.

Kunstenaar:

Els Heerink Siemerink. Opleiding AKI te Enschede. Specialisatie beeldhouwen en schilderen. Ik vindt het belangrijk aandacht te schenken in mijn kunst aan de mens als individu. Woon en werk in Agelo, waar ik ook mijn eigen galerie "de ES" staat. Info:

Weerslosestraat 30,
Agelo.
Tel: 0541-670060/
0623616523.
www.elssiemerink.nl

Route KIS

Route Kunst in Sterrenbeelden (KIS) is een openbare wisselexpositie van kunstwerken die relatie hebben met de dierenriemtekens.

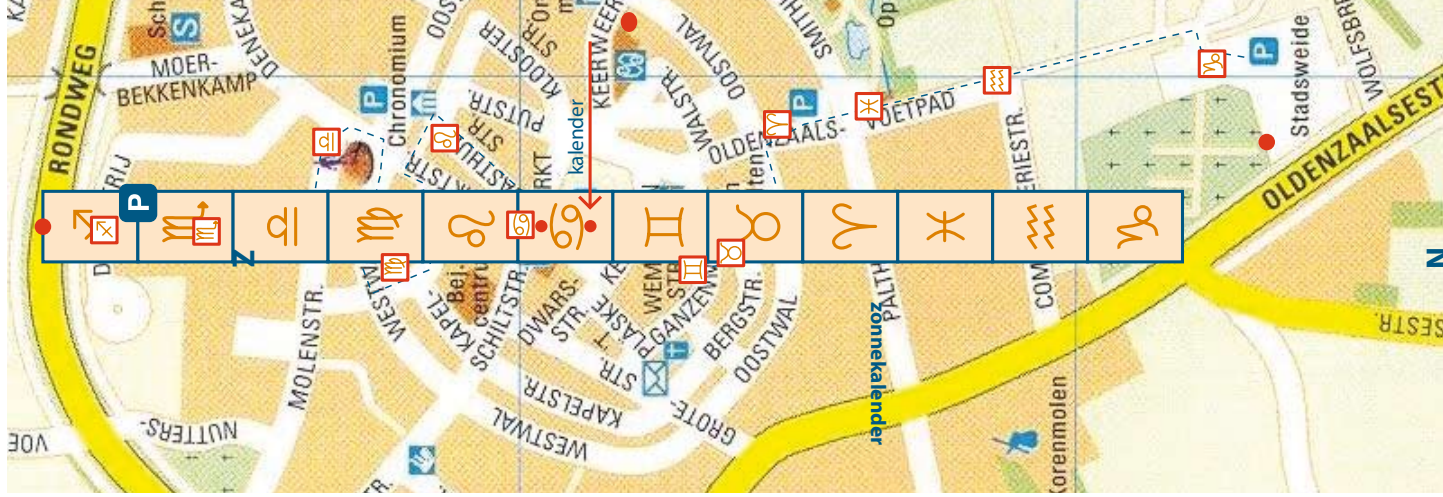
De dierenriem van Ootmarsum heeft als centrale lijn de meridiaan welke juist door de torens gaat van de RK Kerk en het Oude Stadhuis. Op dit bijzondere feit is ook de zonnecalender van Ootmarsum ontworpen. Deze zonnecalender is de grootste van Europa.

De kunstroute vangt aan op de parkeerplaats aan de noordzijde of op de parkeerplaats aan de zuidzijde. Volg de blauwe stippellijn.

Niet alle kunstwerken kunnen een plaats krijgen in het bijbehorende teken. Vooral aan de zuidzijde is die afstand het grootst. Er is een keuze gemaakt om de wandelroute zo aange naam mogelijk te maken door de meest pittoreske straatjes en steegjes van Ootmarsum in de route op te nemen. Op de plaats van de vierkante vlakjes staat een kunstwerk en aan het tekenetje ziet u welk dierenriemteken is bedoeld. De fundering is gemerkt met een bordje "Kunst in Sterrenbeelden".

Bij de kunstwerken is een informatiebordje aangebracht waarop gegevens zijn vermeld zoals bijvoorbeeld: wie de kunstenaar is, of het object te koop is en het telefoonnummer voor meer informatie.

Het begin en het einde van de route zijn gemarkeerd door een "menhir" van Bentheimer zandsteen.

Stier

De Stier roept bij mij de associatie op van een uiterlijke stoere bink die iedereen eerst op afstand houdt, maar leer je de Stier kennen dan blijkt dat ook hij een klein hartje heeft.

Kunstenaar:

Els Heerink Siemerink. Opleiding AKI te Enschede. Specialisatie beeldhouwen en schilderen. Ik vind het belangrijk aandacht te schenken in mijn kunst aan de mens, als individu. Woon en werk in Agelo, waar ik ook mijn eigen galerie "de ES" staat. Info: Weerselosestraat 30, Agelo. Tel:0541-670060/0623616523 . www.elsiemerink.nl

Tweelingen

Dit bronzen beeld toont een paar, zo nauw verbonden dat je van tweelingzielen kunt spreken. De "appel", de titel van het beeld, is gevat in beider handen. De eenheid van anima en animus wordt gesymboliseerd door het gedeelde derde been.

Kunstenaar:

JOOP HOLSBERGEN (1895-1990) heeft een indrukwekkend oeuvre nagelaten, dat beheerd wordt door de stichting "Joop Holsbergen", die ondergebracht is bij GALERIE & SKULPTURENPARK GROENEVELD in ALMELO. Joop Holsbergen was voor de 2e Wereldoorlog een van de pioniers van het Twents Realisme. Daarna is hij in het westen van het land zijn eigen weg gegaan en heeft los van elke stroming zijn eigen, duidelijk herkenbare, stijl ontwikkeld. Naast beeldhouwer was Joop Holsbergen zijn hele leven lang een tekenaar en schilder, geïnspireerd door de natuur

waar hij in Twente zo van genoten heeft.

Meer informatie:

Galerie & Skulpturenpark Groeneveld
Almelo

Groeneveldsweg 8, 7609PX ALMELO

Tel: 0546-81.81.11

www.galerie-groeneveld.nl

Kreeft

Van de dierenriem, het eerste zomerteken. Soms wisselvallig en grillig, maar ook zacht en gevoelig. Bescherming is noodzakelijk.

Kunstenaar:

Marie-jozé Soppe

Atelier Emje

Ekelhofsveldweg 6

7596 ME VOLTHE (Rossum)

06-12921303

www.atelieremje.nl

Leeuw

De koning der dieren en heerser over de dierenriem aan de hemel. Hij is creatief, teatraal, een leider, edelmoedig en aandachtopeisend. Het bronzen kunstwerk is uitgevoerd in de verloren wastechniek.

Kunstenaar:

Ontwerp en uitvoering Bote Holman (1935), o.a. Academie Minerva Groningen 1963, woont en werkt in Ootmarsum. Realisatie in samen-

werking met Do Bloemen-
van Lith, atelier
en woonadres
Vasserweg 3
Ootmarsum.

Voor meer werk en
info: Atelier Chronomium
Gasthuisstraat 16
Ootmarsum,
telefoon: 0541-292211,
e-mail: info@chronos.nl.

Maagd

De maagd is het een na grootste sterrenbeeld, een aardeteken en daarom uit één brok Bentheimer zandsteen gehakt. De serene vrouwelijke schoonheid van de maagd wordt uitgedrukt in het gave gezicht, dat uit lood en tin gegoten is. Dit in tegenstelling tot de grove zandsteen waaruit het tevoorschijn komt.

Kunstenaar:

Rosa Saalbrink woont en werkt in Ootmarsum.

Schilderen en beeldhouwen.

Inspiratie uit oude culturen, dieren, mensen en het materiaal waarmee gewerkt wordt.

Meer werk en info:

06-15 00 74 62,

e-mail: rosasa@planet.nl

Weegschaal

Alles is in balans! Dit verrassend jonge beeld toont een “mannelijke”, de oorspronkelijke titel van het beeld, in de vorm van een haantje. Uitdagend, de vorm tot in essentie getroffen, staat dit bronzen beeld volkomen in balans.

Kunstenaar:

Joop Holsbergen (1895-1990) heeft een indrukwekkend oeuvre nagelaten, dat beheerd wordt door de stichting “Joop Holsbergen”, die ondergebracht is bij GALERIE & SKULPTURENPARK GROENEVELD in ALMELO. Joop Holsbergen was voor de 2e Wereldoorlog een van de pioniers van het Twents Realisme. Daarna is hij in het westen van het land zijn eigen weg gegaan en heeft los van elke stroming zijn eigen, duidelijk herkenbare, stijl ontwikkeld. Naast beeldhouwer was Joop Holsbergen zijn hele leven lang een tekenaar en schilder, geïnspireerd door de natuur waar hij in Twente zo van genoten heeft.

Meer informatie: Galerie & Skulpturenpark Groeneveld Almelo
Groeneveldsweg 8, 7609 PX ALMELO
Tel: 0546 - 81 81 11
www.galerie-groeneveld.nl

Schorpioen

Intens, hartstochtelijk, gesloten, beschermend, intuïtief en vol verleiding.

Kunstenaar:

Desiree Groot Koerkamp, Gepassioneerd door de artistieke mogelijkheden van glas past zij de authentieke brandschildertechnieken toe op haar eigen manier.

Voor meer informatie:

Glasatelier~Galerie

Desiree Groot Koerkamp

Grotestraat 19, 7631 BT Ootmarsum

Tel: 0541-670801/06-10918338

www.glasateliergrootkoerkamp.nl

Boogschutter

Bronzen beeld straalt de belangrijkste eigenschappen uit van dit dierenriemteken zoals spontaan, tolerant, open, sportief, idealistisch, extrovert, levenslustig en rusteloos.

Kunstenaar:

Theo Mackaay werd in 1950 geboren in Utrecht. Na de steenhouweropleiding in Utrecht studeerde hij van 1971 tot 1976 aan de Gerrit Rietveld Academie en van 1976 tot 1978 aan de Rijksacademie van beeldende kunsten in Amsterdam. Mackaay gaat uit van herkenbare vormen: vrouwen, mannen en dieren. Maar allemaal met een soort verwijzing naar de oervorm ervan. Archetypische motieven zoals krijgers, vrouwen, paarden, boogschutters, liefdesparen, gecreëerd met een heel eigen signatuur.

Meer informatie:

www.steyls-art.com

Tel. 06 - 46 14 07 83

e-mail

hans@steylaert.com

Deze menhir staat op het eindpunt van de dierenriem en dus feitelijk weer op de datum 22 december. Daarom is ook voor dit eindpunt het materiaal Bentheimer zandsteen gekozen. Zandsteen is ook in grote hoeveelheden dieper in de bodem onder Ootmarsum en omgeving aanwezig. Deze steensoort is in de tijd van het Krijt ontstaan uit de zandlagen van toenmalige binnenzeeën en bestaat voornamelijk uit samengeklitte kwartskorrels. Daarom vindt men soms ook kleine schelpdierresten in het deze relatief zachte steensoort.

De leden van de gelijknamige werkgroep KIS:

- 1 Erna Visser
Op persoonlijke titel
- 2 Janke Meulenbeld
VVV Ootmarsum
- 3 Harrie Hulsmans
Kunst in Ootmarsum
- 4 Els Heerink-Siemerink
Op persoonlijke titel

De sponsors die mede de realisatie mogelijk hebben gemaakt:

- Gemeente Dinkelland
- GOVO Ootmarsum
- VVV Ootmarsum
- Stichting Chronos Ootmarsum
- Offsetdruk Oldenzaal

